

Verkondiging zondag 28 februari 2010

Zondag *Reminiscere*

Gereformeerde Kerk van Loosdrecht

Ds. Stefan Dijkhuizen

Lezingen: Exodus 4: 18-31 & Lucas 9: 28-36

Geliefden van onze Heer,

Nu is het alweer een stuk minder zo, maar zeker toen Luca en Norah nog heel klein waren, was het toch één van de meest geliefde gespreksonderwerpen als we bezoek kregen. Op wie *lijken* ze nu het meeste? Alsof we het wonder van het nieuwe leven, uit twee verschillende mensen, graag herleiden willen en willen weten waar het nu precies vandaan komt. *Op wie lijk jij?*

Natuurlijk ben ik zelf ook *nieuwsgierig*: Want wat zie je van jezelf terug in jouw kind? Kun je nu al, of misschien straks pas als ze wat ouder is, van haar gezicht aflezen bij wie ze hoort, en waar zij, als nieuw mens, een *beeld* van draagt?

Vandaag gaat het ook over die vraag: Op wie lijk jij? 'Van wies ben je d'r ien?' zo zeggen ze dat in het dorp waar ik geboren ben. Waar hoor jij bij? En kun je zien waar je eigenlijk bij hoort?

Op zichzelf lijken *de twee lezingen* van vandaag niet zoveel met elkaar te maken te hebben, behalve dan dat opnieuw een berg een belangrijke rol speelt, en dat Mozes verschijnt bij Jezus, samen met Elia.

Op deze *tweede zondag* in de Veertigdagentijd lezen we traditiegetrouw uit het evangelie dit verhaal over de *verheerlijking* op de berg. De zogenaamde 'Transfiguratie' van Jezus, want we hoorden dat de 'aanblik van zijn gezicht veranderde' en dat zijn kleding *stralend wit* werd.

In de verhalen over Mozes, zijn we aangekomen op het punt dat hij na zijn roeping bij de braambos nu echt opstaat en naar zijn volk in Egypte zal terugkeren. Het verhaal is *één en al beweging*, niet minder dan 10x lezen we in die eerste verzen het Hebreeuwse woordje voor 'gaan'. Mozes is eigenlijk ook altijd *onderweg*, het onderweg zijn typeert zijn leven.

Verder hoorden we van die *merkwaardige gebeurtenis* 's nachts, waarbij God Mozes 'probeerde te doden', waarover straks meer, en over de ontmoeting met zijn broer *Aäron*. Met hem zal Mozes samen naar het volk en straks ook de farao gaan.

Veel overeenkomsten tussen Exodus en het NT lijken er niet te zijn. Toch kennen we ook van Mozes *een soortgelijk verhaal* als wat we vandaag over Jezus horen. Na de uittocht, in de woestijn, na een lange reis, zal het volk bij die *andere berg* de Tien Geboden ontvangen.

Weliswaar in twee pogingen, want eerst danst het volk nog om een gouden kalf als Mozes in zijn veertigdagentijd op de berg de tien leefregels van God zelf ontvangt. We kennen het verhaal wel: Mozes gooit de *stenen tafelen* stuk, want het volk wil zich blijkbaar liever onderwerpen aan afgod dan te leven met God in vrijheid.

Maar er komt een *herkansing*. God vergeet zijn volk niet. En daarom moest Mozes opnieuw de berg op, en kreeg hij van God te horen dat er toch een toekomst voor hen was. Na de *uittocht* ook een *doortocht*, en uiteindelijk een plaats om te wonen.

En Mozes *straalt* dan, zo staat er, als hij terugkomt. Zonder het zelf in de gaten te hebben, *glanst* zijn gezicht 'doordat hij de HEER had gesproken'. Met andere woorden; Gods heerlijkheid was van zijn gezicht af te lezen.

De *mensen* beneden durfden toen niet naar hem toe te gaan. Waren ze misschien nog bang na alles wat er gebeurd was? Of is deze reactie heel *herkenbaar*, omdat wij vaak ook geen raad weten met mensen die stralen van Gods liefde? Toch zou dat niet zo moeten zijn. We zijn immers allemaal, ieder van ons, *beeldrager van God*, en Hij zou juist zichtbaar moeten zijn in en aan ons. In Mozes' *glanzende gezicht* wordt God in ieder geval zichtbaar.

Zowel Mozes toen als Jezus in de lezing van vandaag dragen dus onmiskenbaar het *beeld van God* zelf: God valt *letterlijk* van hun gezicht af te lezen. De *hemelse luister* straalt in deze twee figuren als een helder licht ons tegemoet. Op wie lijken zij? Ja, dat is wel duidelijk.

Maar *vandaag* is het dus nog niet zover. Er is nog geen uittocht, nog geen bevrijding. Het volk zucht nog onder de *tirannie* van de farao. En ook Mozes zelf, alhoewel geroepen door God, is nog niet klaar voor de werkelijke terugkeer. Eerst moet er nog wat *anders* gebeuren.

Het begint nog *prachtig*. 'Ga in vrede' zegt schoonvader Jetro, de priester van Midjan. Mozes hoeft zich niet te verantwoorden: Zijn schoonvader, priester van een ander volk, wenst hem *vrede*. Met zijn vrouw Sippora en zijn kind gezeten op een *ezel* gaan ze op weg. De ezel is niet alleen een symbool voor de aartsvaders, maar ook voor de Messias, op weg naar de bevrijding. Mozes heeft de *staf* van God in zijn hand. In Egypte een teken van macht, hier teken van Gods nabijheid.

Maar dan dat *vreemde gebeuren* onderweg, in de nacht. 'Toen Mozes en de zijnen ergens overnachtten, kwam de HEER op hem af en probeerde hem te doden. Sippora pakte een scherpe steen, sneed de voorhuid van haar zoon weg en raakte daarmee Mozes' voeten aan, terwijl ze zei: 'Een bloedbruidegom ben jij voor mij.' Toen liet de HEER hem met rust.'

Wil God Mozes *doden*? En vanwaar dit bloederige tafereel? Eeuwenlang hebben gelovigen en geleerden hun hart en hoofd gebroken over deze passage. Het *wringt*, we weten niet goed wat er mee aan moeten.

En toch gaat het ook hier *precies* over de vraag die we al eerder stelden: 'Op wie lijk jij? Bij wie hoor jij nu eigenlijk?'

Zoals Jezus overduidelijk straalt van Gods aanwezigheid, zoals God hem met een stem uit de hemel als zijn geliefde zoon aanduidt, zo gaat het hier ook om *zoonschap*. Gods liefde voor zijn volk wordt immers in de Bijbel vaak aangeduid juist met de woorden die Mozes straks tegen de farao zal moeten zeggen: 'Israël is mijn zoon, mijn *eerstgeboren zoon*.'

En Mozes kan dus *niet verder* op weg, als dat zoonschap eerst nog eens bevestigd wordt in de besnijdenis van zijn eigen zoon Gersom. Het *bloed* is ook een vooruitwijzing naar Pesach straks. God zal zijn zoon uitleiden op weg, *exodus*, terwijl die andere zoon, van de Farao, van heel Egypte, van het land van de duisternis, op een *doodlopend spoor* zal blijken te zitten.

Gods openbaring en de roeping van Mozes vorige week, het is blijkbaar nog niet voldoende om *echt* op te kunnen staan. Net als bij Jakob die worstelde in de nacht, worstelt ook Mozes met God. Hij kan pas werkelijk zijn dienaar zijn als God zijn zoonschap *bevestigd* heeft. Zoals eerder de redder eerst zelf uit het water gered moest worden, zo kan Mozes alleen als Gods zoon al die andere zonen van God bevrijden.

Het *evangelie* sluit bij dit zoonschap aan, bij de weg naar Pasen. Nu is het nog niet zo ver, nog lang niet, maar toch is er *al iets zichtbaar*. Even klinkt er een stem uit de hemel. Als je het ook niet voor ogen houdt, dan komt het er niet.

Lucas wil met zijn verhaal, zijn evangelie ook laten zien dat er opnieuw een *exodus*, een uittocht en een bevrijding zal gaan plaatsvinden. Zo is God, zo is Jezus: God bevrijdt, God laat zien dat de hemel dichtbij is, sterker nog, God is zichtbaar, Hij is af te lezen van het gezicht van Jezus zelf.

Lucas is bovendien een evangelie dat gaat over de *navolging*. Niet alleen het gebeuren met Jezus, Mozes en Elia op de berg is van belang, maar vooral ook *wat het doet* met Jezus' volgelingen.

Ik geloof namelijk dat in de *reactie* van deze navolgers dan ook *onze reactie* is af te lezen. Petrus neemt hierbij een centrale plaats in. Hij is eigenlijk ook het *prototype* voor hoe wij allen dikwijls geloven. Want hoe *reageer je*, als je de hemel even open ziet en je voelt dat God dichtbij is? Kunnen we dat wel navolgen? Kunnen wij die vraag wel aan, of wij ook op hem willen lijken, zijn zoon zijn?

Lucas doet er alles aan om het verhaal op ons van toepassing te laten zijn. Als Jezus de berg op gaat om te *bidden*, vallen de leerlingen namelijk alledrie in een *diepe slaap*. Maar Petrus en de anderen, zouden jullie niet juist om *kracht van boven* moeten vragen, nu de weg onvermijdelijk naar Jeruzalem zal gaan? Of vallen jullie soms straks in die tuin weer in slaap?

Als ze wakker schrikken zien ze twee mannen, Mozes en Elia, het hele Oude Testament, bij Jezus staan. En ze zien de *luister* die Jezus omgeeft. Het is alsof God zelf aanwezig is.

Maar als Petrus dan ziet dat Mozes en Elia weer weg willen gaan, wordt hij door *angst* bevangen. 'Meester, *het is goed* dat we hier zijn, laten we drie tenten neerzetten!' Niets is zo herkenbaar voor ons als deze reactie van Petrus. Laten we het *goede* snel opbergen, vastleggen, de hemel in een tentje stoppen.

Wat is dat toch Petrus? Is *angst om te verliezen* nu de drijfveer van je geloof? Waarom moet je altijd gelijk wat *doen*? Je kunt openbaring niet fixeren, je kunt God niet toe-eigenen. Je zult het met deze genadegave moeten doen. Zien, soms even.

Daarbij heeft Petrus *niet goed geluisterd* naar waar de mannen over spraken. Jezus sprak over het *volbrengen* van zijn levenstaak, straks in Jeruzalem. *Daar* gaat het heen. In het Grieks staat er zelfs letterlijk dat Jezus zijn 'exodus', zijn *uittocht*, moet gaan *volbrengen*. Petrus wist dus niet wat hij zei, zoals de evangelist dan nog even fijntjes opmerkt.

Lucas legt tenslotte de *climax* bij de *stem* die klinkt uit de hemel: 'Dit is mijn zoon, mijn uitverkorene. Luister naar hem!' Net als bij de doop in de Jordaan klinkt als het ware de bevestiging uit de hemel zelf. Luister goed, *nu* staat er iets te gebeuren. Het is dus niet alleen eerst *zien*, maar ook *horen*, en dan geloven. Horen dat de weg verder gaat, naar Jeruzalem, richting Pasen. Onvermijdelijk, de weg die Jezus gaat, de weg die Mozes en Elia al eerder gingen, zal een *uittocht* zijn, een weg van bevrijding.

Dat klinkt *paradoxaal*, want die weg lijkt in lijden en sterven dood te lopen, een letterlijk *kruisdragen*. *Toch* krijgen we in deze verheerlijking op de berg al even een voorproefje, dat dit schijnbare einde niet het laatste woord heeft. Dat het een *door-tocht* is. Een weg *waar God bij is*, met zowel Mozes als Elia als getuigen. Het licht van Gods gezicht gaat daarin met ons mee, ook al ligt het *dal* voor ons en is de weg naar Pasen nog zo lang.

De verhalen van vandaag stellen ons uitdrukkelijk de vraag *op wie wij lijken*, bij wie wij horen. Durven ook wij ons toe te vertrouwen om zonen en dochters van God te zijn, zo te leven? Durven ook wij die *lichtglans* van God, die we allen toch dragen, te laten stralen in deze wereld?

Het zal vandaag, nog aan het begin van deze Veertigdagentijd, er om gaan om *deze lichtglans te herkennen*. Om na te gaan of wij Gods gezicht, *de hemelse luister*, zoals dat zo mooi heet, kunnen aflezen aan ons eigen leven.

Het is een vraag die we overal en altijd mogen stellen, in ons leven, in onze keuzes, ook deze komende week. Een vraag op onze weg naar de bevrijding toe. Het is alsof het anders *niet werkelijk Pasen* zal kunnen worden.

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.